

PROGRAMMA
IN ^{40.}
AVSPICIO
PRORECTORATVS
AESTIVI
A. C. 10CC. XVI
P. P.
IN ACADEMIA IENENSI

LITERIS NISIANIS, EXCVDEBAT HENRICVS BEYER.

*De affeavouribus Sypedris magni ap. Clavos, in publico
conventu consecratis:*

DE GRATIA GVILIELMVS HENRICVS

SAXONIAE, IVLIACI, CLIVIAE, MONTIVM, ANGARIAE ET GVESTPHALIAE DVX, LANDGRAVIS THVRINGIAE, MARCHIO MISNIAE, PRINCEPS COMES HENNEBERGIAE, COMES MARCAE ET RAVENSBERGAE, SAYNAE ITEM AC WITTGENSTEINI, DYNASTA RAVENSTEINI ETC.

RECTOR ACADEMIAE IENENSIS MAGNIFICENTISSIMVS

S. D.

C I V I B V S.

Frecepta antiquitus in disciplinarum domiciliis consuetudo, & tempestatis istius ratio, depositunt ac iubent, ut ebraeatum, & quae ad orientis populos porro pertinent, literarum Professor amplissimus, IOANNES REINHARDVS RVSSIUS, ad rei. academicae summam, de Senatorum suffragio ac sententia, deinceps administrandam, sicut renunciationis publicae beneficio, ita aliis ceremoniarum sollempnium pompis, initietur. Hoc igitur ipso, ad animum nobis ac memoriam reuocatur: apud Ebraeos etiam, quorum RVSSIUS verba ac instituta explicat viros illos, qui, in magno in primis concilio, de republica consultare, iudiciorumque arbitrii esse debarent, certis quibusdam ritibus, in conuentu similiter publico, consecratos fuisse. Per insignis praeferunt, neque intermittendus temere, in hoc negotio actus fuit, qui, quod futuri nunc iudices in synedrium per eum allegarentur, a Iudeis סמיכאה, siue consociatio; ob coniunctam vero eidem ceremoniam, a latinis ac graecis, quos Ebraei etiam recentiores sequuntur, MANVM IMPOSITIO salutatur. Hac autem Rabbini, seu honoris istius dispensatores, ita defungebantur, ut conceptis insuper verbis, maius ei momentum ac pondus adderent: quae, auctoribus Talmudistis, haec erant: **מן כוֹן אַתָּה חִוֵּר כְּסֻן:** MANVM EGOMET TIBI IMPONO, TIBI QVE IMPOSITA MANVS ESTO! Nec diuersam adeo formulam,

lam, quae tamen, neglecto etiam actu, qui per manus fiebat, recitata est, Rabbi Moše Maimonides consignauit, & ad posteritatem traduxit : הרי אה
בטר וויש לך רשות להן אפלו ריני קנטורין ECCE MANVM TIBI IMPOSITAM, IUDICIORVMQUE EXERCENDORVM, ETIAM CRIMINALIVM, POTESTATEM TIBI CONCESSAM, HAC VIDELICET VOCE SIGNIFICO !
Isti vero manuum impositioni venerationem ac vim tanto maiorem tribuunt; quoniam Moses quoque diuinus, Iosuae, &c., quemadmodum pie creditur, septuaginta senatoribus, iudicandi pariter, ac de rebus grauissimis statuendi arbitrium, hoc adhibito actu, mandauit; qua sollemnitate finita, statim spiritus, coelo demissus, animos illorum repleuit. Huius deinde exemplo, constituti sollemniter iudices & Rabbini, aliis quoque iudiciorum dispensatoribus, sedem suam, cum eiusdem ceremoniae usu, assignauerunt; donec Hillelis, senis summi, aetate, Rabbinorum hoc ius ab ipsius arbitrio ac iussu suspenderetur; scilicet in partes, huius & Sameae praesidis senatoribus, tota imponendarum manuum consuetudo, interiecto tempore, exspiraret. Id quod eam ob rem Iudeorum complures moleste & graviter ferunt; quoniam sub diuino ac peruetusto hoc ritu, haud parum quoque momentiae mysterii, tanquam sub aliquo involucre, latuerit. Usitatum quippe, & aliquo modo sollemnem, antiquissimis mortalium fuit, approbationem suam atque decretum, extensis saepe digitis, porrectisque manibus, indicare; & quemadmodum statuta ac leges, sic custodes istarum, reipublicae praesides, per hanc manuum dispositionem ac usum, instituere. Prout mulierum apud Aristophanem chorus, omnia, quae usus ac necessitas praesens posceret, porrectis se ideo manibus decreturos; paremque in modum Demosthenes, centuriones ac duces, magistrosque equitum, per suffragia, explicatis sic manibus declarata, electos, ac sollemniter creatos fuisse, in orationum suarum aliqua, luculenter testatur. Neque vero Eberi posteriores ab hoc ritu & instituto penitus alienos fuisse; non ex magistratum modo ac sacerdotum electione, usurpati eam in rem manibus, instituta; sed ex octavo etiam Iesiae capite patet: vbi improbi quoque, suam de aliis, licet impiam ac sinistram sententiam, extensis propterea digitis, quod ipse עזב לישׁ, SCHELACH ETZBA appellat, priscini mirum seculi more, designant. Qua de re, Iudeorum quoque Rabbini, manum hac ratione dispansam suis iudicibus atque senatoribus imponentes, inter alia hoc arguere, atque in aliorum notitiam edere, credebantur: approbari & confirmari a se, atque dignos adeo hos viros haberi, qui auctoritate de postero summa, & magistratus honore, inter suos praecellerent. Solebant & hoc, manus impositae, signo & argumento a veteribus aestimari:

in-

ingens alicui & grauissimum onus iniungi: quale olim ad victimas, gentis totius criminibus, cum hac ceremonia, ad eas translatis, ex Ebraeorum lege, deuoluebatur. Ita ergo a spectatoribus credi volebant, qui in constitutis iudiciorum gubernatoribus, ritum istum apud Iudeos celebrabant: quemadmodum manus capiti, ita arduam ac molestam reipublicae molem iudici huic nouello incumbere; quam, ut Cobares apud Curtium Bassus dicebat, aut moderate admodum ferri, aut in ipsum ruere, qui ea prematur, oporteat. Prima vero atque praecipua manuum, super cuiusquam capite positarum, significatio fuit, qua bene alicui, hac adhibita actione ac ceremonia, precabantur. Quo videlicet pacto Iacobus, mortuus proximus, suis ex Iosephonepotibus, manus expansas & transpositas, inter omnia laeta ac felicia, admouebat. Veroque omnino simile arbitramur, quod, qui ritu hoc inter Ebraeos, in creandis confirmandisque iudicibus, defuncti fuerunt, in votis simul habuerint: vt eodem tempore, quo ipsi hanc manuum impositionem sentirent, quaecunque fauoris & gratiae pignora, ex Dei benignissimi manu, acciperent. Nequedubium est, quin huiusmodi quoque precationem, inter sollemnitatis & actionis hoc genus, mente sua conceperint: Ut, haud secus ac Iosua, ad usurpatam a Mose manuum impositionem, coelestis plane virtutis & sapientiae beneficiis statim cumulabatur: ita Dei aeterni Spiritus, velut factorum consiliorumque salutarium auctor, ex aethereis sedibus, in nouorum magistratum pectora confessim delaberetur; ceu Rabbini videlicet manus in ipsorum iam capita & capillos descendere viderentur. Licet autem futurus academiae Prorektor ac Iudex, RVSSIVS, non tam manuum impositione, quam aliis ritibus, Imperatorum ac Principum iussu, in publica literarum sacraria introducitis, venturo proxime Iouis die, intra aedem Paulinam, inaugurandus sit; at Vestritamen officii refert, CIVES CARISSIMI, res interea ipsas, sancta adeo Iudeorum ceremonia designatas, vestris animis agitare; atque tam magistratus academici confirmationem pie ac reverenter habere; quam impostum IPSI reipublicae onus, legum tunc recitandarum memores, & gratos agnoscero; fusasque pro NVTRITORIBVS SERENISSIMIS, & salute academica, preces, cum votis simul, pro inaugurandi iudiciorum mox Praefidis successu concipientis, pro eo ac par est, coniungere. P.P. SVB ACAD. SIG. DOMIN. IV POST EPIPHAN.

A.O.R. CICIOCCXVI.

ingens alieui & grauissimum onus iniungi : quale olim ad victimas, gentis totius criminibus, cum hac ceremonia, ad eas translatis, ex Ebraeorum lege, deuolvebatur. Ita ergo a spectatoribus credi volebant, qui in constitutis iudiciorum gubernatoribus, ritum istum apud Iudeos celeabant: quemadmodum manus capiti, ita arduam ac molestam reipublicae molem iudici huic nouello incumbere; quam, ut Cobares apud Curtium Bassus dicebat, aut moderate admodum ferri, aut in ipsum ruere, qui ea prematur, oporteat. Prima vero atque praecipua manuum, super cuiusquam capite positarum, significatio fuit, qua bene alicui, hac adhibita actione ac ceremonia, precabantur. Quo videlicet pacto Iacobus, mortuus proximus, suis ex Iosephonepotibus, manus expansas & transpositas, inter omnia laeta ac felicia, admouebat. Veroque omnino simile arbitramur, quod, qui ritu hoc inter Ebraeos, in creandis confirmandisque iudicibus, defuncti fuerunt, in votis simul habuerint: ut eodem tempore, quo ipsi hanc manuum impositionem sentirent, quaecunque favoris & gratiae pignora, ex Dei benignissimi manu, acciperent. Neque dubium est, quin huiusmodi quoque precationem, inter sollemnitatis & actionis hoc genus, mente sua conceperint: Ut, haud secus ac Iosua, ad usurpatam a Moysi manuum impositionem, coelestis plane virtutis & sapientiae beneficiis statim cumulabatur: ita Dei aeterni Spiritus, velut factorum consiliorumque salutarium auctor, ex aethereis sedibus, in nouorum magistratum pectora confessim delaberetur; ceu Rabbini videlicet manus in ipsorum iam capita & capillos descendere viderentur. Licet autem futurus academie Praetor ac Iudex, RVSSIVS, non tam manuum impositione, quam aliis ritibus, Imperatorum ac Principum iussu, in publica literarum sacraria introductis, venturo proxime Iouis die, intra aedem Paulinam, inaugurandus sit; at Vestritamen officii refert, CIVES CARISSIMI, res interea ipsas, sancta adeo Iudeorum ceremonia designatas, vestris animis agitare; atque tam magistratus academicus confirmationem pie ac reuerenter habere; quam impositum IPSI reipublicae onus, legum tunc recitandarum memores, & gratos agnoscero; fusasque pro NVTRITORIBVS SERENISSIMIS, & salute academica, preces, cum votis simul, pro inaugurandi iudiciorum mox Praesidis successu concipientis, pro eo ac par est, coniungere. P.P. SVB ACAD. SIG. DOMIN. IV POST EPIPHAN.

A.O.R. CICCIOCXVI.

